

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2023-6(36)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Миру нашої *Україні*

Випуск 6(36)
2023

*Громадська наукова організація
«Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління»*

Громадська організація «Асоціація науковців України»

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 6(36) 2023

Київ – 2023

*Public Scientific Organization
"Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration"*

Public Organization "Association of Scientists of Ukraine"

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics",
Series "Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 6(36) 2023

Kiev – 2023

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6\(36\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6(36))

Наукові перспективи: журнал. 2023. № 6(36) 2023. С.429

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р.
№ 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки:*

державне управління, право та економіка

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021

№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 26.06.2023, № 7/6-23)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та
КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної

пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Федоренко Владислав Леонідович — доктор юридичних наук, професор, DrHb - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, Заступник директора - завідувач Київського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» (Київ, Україна);

Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, проректор Національного авіаційного університету, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зоряна Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджевiч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменникова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаія Бадрі Нодаровiч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людвигович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Мовмига Наталія Свгенівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна) ;

Нікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія) ;

Новак-Каліяєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна) ;

Носирєв Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна) ;

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна) ;

Пархоменко-Кучевіл Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна) ;

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Стовба Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юріївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна) ;

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна) ;

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна) ;

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна) ;

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Шаповалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна) ;

Якимчук Аліна Юріївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна) ;

Яковицька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© автори статей, 2023

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління», 2023

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2023

© Видавнична група «Наукові перспективи», 2023

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Halynska A.V. <i>MANAGEMENT PSYCHOLOGY AND CONFLICT RESOLUTION FOR ADOPTING A COLLABORATIVE APPROACH IN ORGANIZATION</i>	11
Андрієнко М.В., Гаман П.І., Овчаренко Б.О., Гордєєв П.М. <i>СУТНІСТЬ ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ НАД СЕКТОРОМ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СВІТУ</i>	19
Брич Л.В. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІНВЕСТУВАННЯ У РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ</i>	31
Будеянський Б.С. <i>ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ ЗАХИСТОМ НАСЕЛЕННЯ: КРАЦІ ПРАКТИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	39
Бурик З.М. <i>МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ</i>	50
Бурик З.М., Попроцький О.П., Єрмак О.О. <i>МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ НА ДЕМОКРАТИЗАЦІЮ УПРАВЛІННЯ</i>	61
Гасюк І.Л., Баяк М.І. <i>ЗМІСТ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ СТАЛОМУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД</i>	76
Даниленко Л.І. <i>МОРАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ - КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ</i>	93

Деревенко Л.Є. <i>СКЛАДОВІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В ЕКСПЕРТНО-ОЦІНОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ</i>	105
Ковальчук С.О. <i>СТАН ТОРГІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄРОІНТЕГРАЦІЇ</i>	119
Котляров В.О. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СУТНОСТІ ТА КОНЦЕПЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ</i>	131
Лазарів В.О. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ: ТЕОРІЯ ТА ВИКЛИКИ</i>	143
Пархоменко-Куцевіл О.І. <i>ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ</i>	151
Пруднус О.О. <i>СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОСИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ</i>	163
Стефанюк О.Д., Віремейчик А.М., Єрмак О.О. <i>АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА РЕФОРМА ТА ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ</i>	177

СЕРІЯ «Економіка»

Гнеушева В.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ КОНЦЕНТРАЦІЇ, МОНОПОЛІЗАЦІЇ ТА КОНКУРЕНЦІЇ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ</i>	188
Дмитришин Л.І., Івасишин М.О. <i>ІМІТАЦІЙНА МОДЕЛЬ ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ЄС В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ СЕКТОРІ</i>	201

Захарків В.Т. СУТНІСТЬ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ ЯК ОБ'ЄКТУ ОБЛІКУ	212
Косолапов А.Ф. ВПЛИВ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ІНВЕСТУВАННЯ	225
Николюк О.М., Борисенко Я.В. МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІЙНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЕРТИКАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ОРГАНІЧНОМУ ВИРОБНИЦТВІ	237
Томчук О.В. СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ ПОТЕНЦІАЛОМ МІСТА НА ЕТАПІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	258
СЕРІЯ «Право»	
Гаєвая О.В. ЖІНКИ УКРАЇНИ У ПОЛЬЩІ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ	269
Гнатів О.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЖИТЛОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	283
Гора М.І. СТАН НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО КУРСУ НА ЄВРОПЕЙСЬКУ ТА ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНУ ІНТЕГРАЦІЮ УКРАЇНИ	293
Ільків О.В., Андрусів У.Б. ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ НА КОРИСТУВАННЯ ЧУЖИМ МАЙНОМ: РЕЧОВО-ПРАВОВІ ТА КОНДИКЦІЙНІ СПОСОБИ	304
Князєв Ю.В. ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИКИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО ЗІ СВІДКАМИ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ	317

Маньгора В.В., Манукян Б.А. 328
РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Маньгора Т.В., Єдинач В.В. 338
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Чечет О.О., Бабалик О.В. 347
ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВАМИ УЧАСНИКА ШЛЯХОМ ПОДАННЯ СКАРГ В АМКУ НА ВИМОГИ ЗАМОВНИКА В ПРОВЕДЕННІ ТОРГІВ

СЕРІЯ «Психологія»

Ordatii N.M. 360
FORMATION OF ENVIRONMENTAL AWARENESS OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION IN THE CONTEXT OF PRESERVING THEIR PSYCHOSOMATIC HEALTH

Дуткевич Т.В. 373
ОБРАЗ РІДНОЇ ПРИРОДИ ЯК ЗАСІБ ПОСИЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В ОСІБ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ

Москалик Г.Ф., Порпуліт О.О., Прокоф'єва О.О., Гаркавенко Н.В., Кривоніс Т.Г. 387
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА МАСОВІ НАСТРОЇ

СЕРІЯ «Забезпечення розвитку науково-технічного потенціалу у галузі державного управління»

Горьєва С.В. 413
РОЛЬ ПУБЛІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ, ПУБЛІЧНОГО АУДИТУ ЦИФРОФІЗАЦІЇ У РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГІЇ

Шановні колеги!

Вітаю редакційну колегію, колектив редакції та всіх читачів журналу категорії Б “Наукові перспективи” з виходом у світ чергового номера.

Журнал висвітлює важливі питання у нашій науковій спільноті, чим надає велику допомогу вченим та фахівцям України.

Журнал тісно й плідно співпрацює з вищими навчальними закладами, науковими установами та громадськими інститутами, бізнес-структурами.

Відрадно, що сьогодні журнал користується досить широким визнанням та авторитетом у вчених і спеціалістів різних галузей науки.

Бажаю редколегії, колективу редакції і всім читачам журналу подальших творчих успіхів.

З повагою,

**головний редактор,
директор Видавничої групи «Наукові перспективи»,
кандидат наук з державного управління, доцент,
Лауреат премії Президента України для молодих вчених,
Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим**

Ірина Жукова

СЕРІЯ «Державне управління»

UDC 330.161

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6\(36\)-11-18](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6(36)-11-18)

Halynska Anhelina Viktorivna Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of "Management department named after L.I. Mykhailova», Sumy National Agricultural University, H.Kondrat'eva St.. 160, Sumy, 40000, tel.: (050) 589-47-19, <https://orcid.org/0000-0002-0369-818X>

MANAGEMENT PSYCHOLOGY AND CONFLICT RESOLUTION FOR ADOPTING A COLLABORATIVE APPROACH IN ORGANIZATION

Abstract. This article investigates the concept of conflict management and the factors that aid in the decision-making process and influence the principles and strategies that managers can use to resolve conflicts. It is important to understand the different types of conflict that can arise in a marketing team. One approach to managing conflict is to take a collaborative approach. Collaborative conflict resolution involves working with all parties involved to find a mutually beneficial solution. Conflict resolution is a vital component of effective management, and understanding the principles of psychology can provide valuable insights into managing conflict in the workplace.

Another important aspect of managing conflict is understanding the role that psychology plays in the decision-making process. People's behavior and decision-making are influenced by a range of factors, including emotions, cognitive biases, and social dynamics.

In conclusion, conflict resolution and management psychology are vital skills for marketers. By taking a collaborative approach, understanding cognitive biases and emotional dynamics, and focusing on long-term goals, marketers can effectively manage conflicts and create a positive working environment.

It is important to understand the different types of conflicts that may arise within a marketing team. These could be conflicts in personalities, differences in strategy or tactics, or conflicts that arise from competing goals or interests. Regardless of the nature of the conflict, effective management requires a proactive approach to problem-solving before they escalate.

УДК 347.77

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6\(36\)-328-337](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6(36)-328-337)

Маньгора Володимир Васильович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри права, Вінницький Національний аграрний університет, вул. Пирогова, 3, м. Вінниця, 21037, тел.: (097) 229-07-90, <https://orcid.org/0000-0003-3812-3797>

Манукян Богдан Анатолійович здобувач ступеня магістра, Вінницький національний аграрний університет, вул. Пирогова, 3, м. Вінниця, 21037, тел.: (098) 463-19-51

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація. З початком війни РФ проти України змінилася нормативно-правова база у сфері захисту прав інтелектуальної власності. 1 квітня 2022 року Верховною Радою України прийняла Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності у період дії воєнного стану», який набрав чинності 13 квітня 2022 року.

Державні органи до повноважень яких належать функції захисту об'єктів інтелектуальної власності реформувалися. Основними контролюючими органами були Міністерство економіки та Національний орган з питань інтелектуальної власності, а з 8 листопада 2022 року повноваження перейшли до новоствореного органу – Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ).

Проаналізовано національну стратегію розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті забезпечення виконання міжнародних зобов'язань. Визначено місце Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій в системі органів правової охорони прав інтелектуальної власності.

Виявлено, що Україна досить неефективно використовує свій інтелектуальний потенціал, а це свідчить в першу чергу про прогалини та колізії національного законодавства в сфері інтелектуальної власності, яке не в змозі всебічно сприяти дієвій, оперативній, результативній такого роду діяльності.

Рекомендовано основні напрями вдосконалення правового регулювання

у сфері інтелектуальної й творчої діяльності: скоординувати роботу органів у сфері інтелектуальної, творчої діяльності, адже вони є кульмінаційною точкою стандартизованих змін; вдосконалити законодавство відповідно до міжнародних угод України з питань інтелектуальної власності та змін в організаційній структурі органів; скоординувати роботу Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій в умовах воєнного стану з метою національної безпеки та оборони в частині правової охорони ІР; максимально скоротити строки розгляду заявок на отримання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності за допомогою мобільного додатку «Дія», що актуально особливо зараз, під час збройної агресії.

Ключові слова: Національний орган з питань інтелектуальної власності, Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), сфера інтелектуальної власності, національну стратегію розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні.

Manhora Volodymyr Vasyliovych Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Law, Vinnytsia National Agrarian University, Pirogov St., 3, Vinnytsia, 21037, tel.: (097) 229-07-90, <https://orcid.org/0000-0003-3812-3797>.

Manukyan Bohdan Anatoliyovych Master's degree holder, Vinnytsia National Agrarian University, Pirogov St., 3, Vinnytsia, 21037, tel.: (098) 463-19-51

REFORM OF STATE BODIES IN THE SPHERE OF INTELLECTUAL PROPERTY IN UKRAINE

Abstract. With the beginning of the Russian Federation's war against Ukraine, the regulatory framework in the field of intellectual property rights protection changed. On April 1, 2022, the Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law of Ukraine "On Protection of the Interests of Individuals in the Field of Intellectual Property During Martial Law", which entered into force on April 13, 2022.

State bodies whose powers include the function of protecting intellectual property objects have been reformed. The main controlling bodies were the Ministry of Economy and the National Intellectual Property Authority, and from November 8, 2022, the authority was transferred to the newly created body - the Ukrainian National Office of Intellectual Property and Innovation (UKRNOIVI).

The national strategy for the development of the sphere of intellectual property in Ukraine was analyzed in the context of ensuring the fulfillment of international obligations. The place of the Ukrainian National Office of Intellectual

Property and Innovation in the system of legal protection of intellectual property rights has been determined.

It was found that Ukraine uses its intellectual potential quite inefficiently, and this indicates, first of all, the gaps and conflicts of the national legislation in the field of intellectual property, which is unable to comprehensively promote effective, efficient, effective activities of this kind.

The main areas of improvement of legal regulation in the field of intellectual and creative activity are recommended: to coordinate the work of bodies in the field of intellectual and creative activity, because they are the culmination point of standardized changes; to improve legislation in accordance with Ukraine's international agreements on intellectual property and changes in the organizational structure of bodies; to coordinate the work of the Ukrainian National Office of Intellectual Property and Innovation under martial law for the purpose of national security and defense in terms of legal protection of IP; to maximally shorten the terms of consideration of applications for obtaining legal protection of intellectual property objects using the "Diya" mobile application, which is especially relevant now, during armed aggression.

Keywords: National body on intellectual property issues, Ukrainian National Office of Intellectual Property and Innovation (UKRNOIVI), sphere of intellectual property, national strategy for the development of the sphere of intellectual property in Ukraine

Постановка проблеми. З початком війни рф проти України змінилася нормативно-правова база у сфері захисту прав інтелектуальної власності. 1 квітня 2022 року Верховною Радою України прийняла Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності у період дії воєнного стану», який набрав чинності 13 квітня 2022 року.

Державні органи до повноважень яких належать функції захисту об'єктів інтелектуальної власності реформувалися. Основними контролюючими органами були Міністерство економіки та Національний орган з питань інтелектуальної власності, а з 8 листопада 2022 року повноваження перейшли до новоствореного органу – Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), є потреба в дослідженні діяльності органу та внесенні рекомендацій, пов'язаних зі структурними змінами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню реформування сфери інтелектуальної власності в Україні присвячували свої праці А. О. Болотіна (Дігтяр) К. М. Горбачова, М. В. Колеснікова, К. Р. Корощенко, О. О. Михальський, В. В. Нежевело, О. П. Орлюк, Д. В. Смерницький, І. Р. Хайхан та інші.

Мета статті - розглянути національну стратегію розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті змін, пов'язаних зі створенням Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій та визначити напрями вдосконалення діяльності даного органу.

Виклад основного матеріалу. Обравши європейський вектор розвитку, Україна посилила режим співпраці з європейськими та іншими міжнародними урядовими та неурядовими інституціями, у тому числі у сфері інтелектуальної власності, зокрема зі Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), Міжнародним союзом з охорони нових сортів рослин (УПОВ), Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Європейською економічною комісією Організації Об'єднаних Націй (ЄК ООН), Європейським патентним відомством (ЄПВ) і компетентними установами з різних країн, враховуючи країни ЄС. За останні роки Україна дещо зміцнила свій міжнародний авторитет у багатьох сферах. З метою зміцнення цієї співпраці Україна приєдналася майже до всіх обов'язкових угод, що спрямовують вектор правових відносин у сфері прав інтелектуальної власності, які відповідно до законодавства України набули норм прямої дії. Проте важливу роль відіграє і національне законодавство, яке, на жаль, у сфері прав інтелектуальної власності має багато прогалин та колізій у правовому регулюванні [1, с. 36].

1 квітня 2022 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності у період дії воєнного стану», який набрав чинності 13 квітня 2022 року [2].

Згідно із Законом з дня введення в Україні воєнного стану, введеного у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України, зупиняється перебіг строків для вчинення дій, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності, а також строків щодо процедур набуття цих прав, визначених спеціальними законами України у сфері інтелектуальної власності. Налагодження співпраці нашого українського офісу з Офісом з інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), Європейським патентним відомством (EPO) та Офісом з патентів та торговельних марок США (USPTO), національними ІР офісами інших країн досить вагомий крок до успіху [3].

Ну, власне, ІР-офіс вже планує запустити повноцінний Центр медіації. Це новий інструмент для української системи інтелектуальної власності, який працює в усіх розвинутих економіках світу. Він допоможе винахіднику і бізнесу вирішити спорів. Такий вибір дуже цінний, адже це характеризує роботу Кабінету міністрів України лише з кращої сторони.

28 жовтня 2022 року відбувся черговий етап реформи, відповідно до вимог Закону України № 703-ІХ була створена державна організація

«Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій», яка виконує функції Національного органу інтелектуальної власності, та припинено повноваження «Укрпатент». З 8 листопада 2022 року, на зміну Національному органу інтелектуальної власності прийшла державна організація Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. До речі, за міжнародними стандартами така установа іменується як ІР-офіс. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій не має на меті отримання прибутку, а лише спрямовує свою діяльність на надання відповідних послуг та реалізацію прав у сфері інтелектуальної власності. Делегування таких функцій з одного органу на інший було здійснено Кабінетом міністрів України. Без перебільшень, це один із кроків реалізації реформи державної системи правової охорони ІВ та інші зобов'язання на шляху до членства в ЄС. Насамперед, такі кроки мають покращити інвестиційний клімат в Україні та забезпечити технологічний розвиток держави. Для ефективної роботи, ІР-офіс повинен керуватися у своїй діяльності, як і інші установи та організації, засадами прозорості, фаховості, відкритості та постійного діалогу з професійним середовищем. Як твердять фахівці, це сприятиме дієвому результату, реалізуючи кроки нашої держави як претендент у члени ЄС [4].

Основні напрями діяльності УКРНОІВІ:

- реєстрація прав інтелектуальної власності;
- ведення державних реєстрів у сфері інтелектуальної власності;
- супровід діяльності колегіальних органів: Апеляційної палати, Комісії «Україна», Наглядової ради;
- міжнародне співробітництво;
- інформаційна та видавнича діяльність;
- надання послуг та консультацій в сфері ІВ;
- атестація патентних повірених (їх підготовка та ведення Реєстру) [4].

Основні пріоритети УКРНОІВІ:

- новий рівень співпраці зі Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WIPO) та фахове представлення інтересів України у WIPO;
- активізація співпраці з Офісом з інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), Європейським патентним відомством (EPO) та Офісом з патентів та торговельних марок США (USPTO), національними ІР офісами інших країн;
- розробка методичних рекомендацій щодо ІР експертизи з урахуванням досвіду EUIPO, EPO та USPTO й практики їх застосування;
- запровадження широкої цифровізації процесів надання ІР офісом публічних послуг;

- максимальне скорочення строків розгляду заявок на отримання правової охорони об'єктів ІВ та підвищення якості ІР експертизи;
- постійне підвищення кваліфікації експертів ІР офісу з метою якісного виконання функцій Міжнародного пошукового органу та Органу міжнародної попередньої експертизи (МПО/ОМПЕ);
- розблокування атестації патентних повірених і якісно новий підхід, де пріоритетом є фаховість;
- розробка інструментів підтримки інноваторів та бізнесу в рамках відновлення України від наслідків збройної агресії РФ проти України;
- сприяння інноваційній діяльності у сфері національної безпеки та оборони в частині правової охорони ІР;
- відновлення ролі ІР офісу в активізації винахідницької діяльності, створенні та використанні об'єктів ІВ;
- запровадження ефективного діалогу з секторами науки та освіти в ІР сфері;
- сприяння розвитку креативних індустрій як складової ІР сфери;
- діяльність ІР офісу як професійної платформи для комунікації бізнесу з державними інституціями в частині удосконалення захисту прав ІВ;
- прозора і справедлива робота Апеляційної палати включно з повноваженнями щодо визнання недійсними прав ІВ;
- сприяння розвитку в Україні застосування альтернативних способів вирішення спорів у ІР сфері;
- створення Наглядової ради для дотримання транспарентності діяльності інституції;
- активна просвітницька діяльність та підвищення рівня ІР культури;
- запровадження в Україні правової охорони традиційних знань та традиційних виражень культури механізмами ІР;
- навчання, підготовка й підвищення кваліфікації кадрів ІР сфери, у т.ч. у співпраці з Академією WIPO.

Для вдосконалення інтелектуальної, творчої діяльності іноземний експерт з економіки та інвестиційних законів та правил Will Kenton надає поради щодо уникнення порушень прав інтелектуальної власності, серед таких пропозицій можна виокремити:

- щоб уникнути подання до суду заяви про порушення прав інтелектуальної власності, суб'єкт має переконатися, що бізнес не використовує матеріали, захищені авторським правом або товарними знаками, і, що бренд чи логотип не надто схожі на бренди чи логотипи інших, щоб це могло ввести в оману когось, думаючи, що це інший бренд;

- суб'єкт має право провести патентний пошук, щоб переконатися, що будь-які ідеї належать йому, а якщо ні, то він може ліцензувати їх через відповідні канали;

- якщо власник наймає когось для творчої роботи для себе або своєї компанії, варто переконатися, що в контракті чітко зазначено, що будь-які створені творчі роботи стануть власністю компанії, а не людини, яку найняли [5].

Ще у 2016 році Україна розпочала реформу державної системи інтелектуальної власності, але з метою вдосконалення сфери інтелектуальної творчої діяльності необхідно:

- скоординувати роботу органів у сфері інтелектуальної, творчої діяльності, адже вони є кульмінаційною точкою стандартизованих змін;

- вдосконалити законодавство відповідно до міжнародних угод України з питань інтелектуальної власності та змін в організаційній структурі органів;

- скоординувати роботу Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій в умовах воєнного стану з метою національної безпеки та оборони в частині правової охорони ІР;

- максимально скоротити строки розгляду заявок на отримання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності;

- підвищити якість ІР експертизи особливо зараз, під час збройної агресії. Сьогодні порядок реєстрації об'єктів інтелектуальної власності в УКРНОІВІ передбачає можливість подання документів в електронному вигляді за допомогою систем подання електронних заяв, системи подання електронних заяв (СПЕЗ-1, СПЕЗ-2). На електронну адресу цієї установи (office@piro.gov.ua) за наявності кваліфікованих промислових зразків, електронного підпису (КЕП). Заявки на міжнародну реєстрацію торгових марок подаються через Madrid eFiling і СЕВ ЗЕС. Подання до УКРНОІВІ національних заявок на винаходи, корисні моделі, компонування напівпровідникових виробів, промислові зразки, торговельні марки та географічні зазначення, заявок на міжнародну реєстрацію торговельних марок, міжнародних заявок на винаходи (корисні моделі) довідомства, що отримує, та до зазначеного та вибраного відомства може здійснюватися у паперовій формі.

У паперовій формі також можуть подаватися до УКРНОІВІ будь-які інші документи (табл. 1.1).

Нами пропонується з метою спрощення розгляду та подачі заявок на отримання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності додати відповідну послугу в мобільний застосунок «Дія». Це дасть можливість за допомогою відповідного застосунку подавати, контролювати та отримувати в електронному вигляді документи на право інтелектуальної власності, які можна використовувати нарівні з паперовими.

Таблиця 1.1.

Способи подання заявок на отримання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності в УКРНОІВІ

Спосіб подання документів	Об'єкт інтелектуальної власності
СПЕЗ-1, СПЕЗ-2	електронні винаходи, корисні моделі, системи, географічні зазначення
на електронну адресу УКРНОІВІ, office@nipo.gov.ua за наявності КЕП	торговельні марки
на електронну адресу УКРНОІВІ, office@nipo.gov.ua	на винаходи, корисні моделі
Madrid eFiling та Систему електронної взаємодії Закладекспертизи СЕВ ЗЕС.	заявки на міжнародну реєстрацію торговельної марки
У паперовій формі засобами поштового зв'язку за адресою УКРНОІВІ: вул. Глазунова, 1, м. Київ, 01601.	вторинна документація до заявок; документи, пов'язані з веденням державних реєстрів; документи, що стосуються розпоряджання правами; документи до колегіальних органів тощо

Джерело: систематизовано на основі даних [4]

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що вдосконалення можливостей мобільного додатку «Дія» в сфері подачі та оформлення прав інтелектуальної власності дасть можливість полегшити проведення процедури реєстрації та оформлення відповідних документів.

Висновки. На основі проведених досліджень доцільно зробити наступні висновки:

Наразі Україні бракує впровадження власних передових технологій не лише у виробництві, але й у науці, освітній діяльності, медицині, сільському господарстві тощо. Тому постає завдання розвитку сфери інтелектуальної діяльності, без якої, апріорі, не можливо будувати сучасне майбутнє. Як показує міжнародна практика впровадження чогось новітнього, раніше не уживаного носить похвальний характер з боку споживачів і тому буде перспективу щодо кращого існування країни.

1. На основі дослідження виявлено, що Україна досить неефективно використовує свій інтелектуальний потенціал, а це свідчить в першу чергу про прогалини та колізії національного законодавства в сфері інтелектуальної власності, яке не в змозі всебічно сприяти дієвій, оперативній, результативній такого роду діяльності. Наша держава все ж залишається однією з найбільш відсталих країн у технологічному розвитку, при цьому маючи високий рівень науково-технічного потенціалу. Тому, потрібно реформувати творчу,

інтелектуальну сфери враховуючи досвід іноземних країн.

Впровадження роботи Українського офісу з питань інтелектуальної власності та інновацій є успішним кроком Кабінету міністрів України щодо вдосконалення творчої, інтелектуальної сфери, а тому це вкотре доводить, що мивсе ж спроможні здійснювати реформи враховуючи міжнародний досвід.

Оскільки зараз йде запекла війна України проти рф, то варто замислитися, якою ж буде післявоєнна ситуація в Україні. Ми, як працююча, демократична, вільна нація повинні планувати післявоєнний шлях, аби здивувати світ і самих себе спроможністю стрибнути в майбутнє, де держава є цифровою й сервісною.

З метою вдосконалення сфери інтелектуальної та творчої діяльності необхідно: скоординувати роботу органів у сфері інтелектуальної, творчої діяльності, адже вони є кульмінаційною точкою стандартизованих змін; вдосконалити законодавство відповідно до міжнародних угод України з питань інтелектуальної власності та змін в організаційній структурі органів; скоординувати роботу Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій в умовах воєнного стану з метою національної безпеки та оборони в частині правової охорони ІР; максимально скоротити строки розгляду заявок на отримання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності за допомогою мобільного додатку «Дія», що актуально особливо зараз, під час збройної агресії.

Наведені рекомендації щодо кращої роботи державної організації Українського офісу з питань інтелектуальної власності та інновацій безпосередньо налаштовують її на дотримання правил конкуренції, захисту інтересів споживачів та інших учасників. Принаймні перспективи щодо роботи Українського національного органу з питань інтелектуальної власності та інновацій більш оптимістичні, ніж у Вищого ІР-суду. Активна просвітницька діяльність та підвищення рівня ІР культури – це завжди завдання номер один, яке перед собою повинні ставити органи у сфері творчої, інтелектуальної діяльності.

Література:

1. Болотіна (Дігтяр) А. О. Кримінально-правова охорона права інтелектуальної власності на лікарські засоби: проблеми судового захисту. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 36–45. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/188329/187672> (дата звернення 24.06.2023)
2. Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України : Закон України від 01.04.2022 № 2174-IX. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2174-20> (дата звернення: 24.06.2023).
3. Бесп'ятов Т. В Україні змінилася установа, відповідальна за сферу інтелектуальної власності. Останні новини України та світу онлайн – Головний діловий портал Delo.ua. URL: <https://delo.ua/economy/v-ukrayini-zminilasya-ustanovavidpovidalna-za-sferu-intelektualnoyi-vlasnosti-406035/> (дата звернення: 24.06.2023).

4. Про УКРНОІВІ. URL : <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI> about (дата звернення: 24.06.2023).

5. Kenton W. What Is Intellectual Property, and What Are Some Types?. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/intellectualproperty.asp> (date of access: 24.06.2023).

References:

1. Bolotina (Dihtiar) A. O. Kryminalno-pravova okhorona prava intelektualnoi vlasnosti na likarski zasoby: problemy sudovoho zakhystu. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2019. № 6. S. 36–45. [Criminal-legal protection of intellectual property rights for medicinal products: problems of judicial protection. Theory and practice of intellectual property. 2019. No. 6. P. 36–45] (n.d.). uran.inprojournal.org/article/view/188329/187672 [in Ukrainian].

2. Pro zakhyst interesiv osib u sferi intelektualnoi vlasnosti pid chas dii voiennoho stanu, vvedenoho u zviazku zi zbroinoiu ahresiieiu Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 01.04.2022 № 2174-IX. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». Verkhovna Rada Ukrainy. [On the protection of the interests of individuals in the field of intellectual property during the martial law introduced in connection with the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine: Law of Ukraine dated 01.04.2022 No. 2174-IX] (n.d.). z.akon.rada.gov.ua/go/2174-20 [in Ukrainian].

3. Bespiatov T. V Ukraini zminylasia ustanova, vidpovidalna za sferu intelektualnoi vlasnosti. Ostanni novyny Ukrainy ta svitu onlain – Holovnyi dilovyi portal Delo.ua. [The institution responsible for the sphere of intellectual property has changed in Ukraine. The latest news of Ukraine and the world online - the main business portal Delo.ua] (n.d.). delo.ua/economy/v-ukrayini-zminilasya-ustanova-vidpovidalna-za-sferu-intelektualnoyi-vlasnosti-406035.

4. Pro UKRNOІVІ. About UKRNOІVІ. (n.d.). ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI about (data zvernennia: 31.03.2023) [in Ukrainian].

5. Kenton W. What Is Intellectual Property, and What Are Some Types?. Investopedia. (n.d.). <https://www.investopedia.com/terms/i/intellectualproperty.asp>.